

fjord ikke anderledes afløstet fra Vesterhavet, end ved 2 lange, smalle Der, der befandtes, hvor nu Landtungen, den saakaldte Holmslandsflit, findes, og var der mellem den sydligste af disse Der og Lønneland, hvor nu Nymindegab er, en Nabning ligend i Havet af ca. 1 $\frac{1}{4}$ Mil, hvilket vises paa gamle Kort (Johannes Meyers Kort i det Kongl. Bibliothek, det gamle Homannske, Cosmographia Blevliana i Universitetsbibliotheket o. fl.). Senere have samme Naturkræfter virket i samme Retning som forhen, den stærke Strøm, der stryger langs med Kysten, har afløstet det Sand, hvoraf den er opfyldt, ind i Fjorden, og i Begyndelsen af forrige Aarhundrede var hele Holmslandsflit dannet, men dog med et bredt, 2 Favne dybt, Udløb lige i Havet, der da kaldtes Nymindegab, tæt sønden for Bjerregaard (v. N. Sørensens Kort af 1709 i Søfort-Archivet). Fra dette Udløb gik en Kende mod Ost og en mod Nord i en temmelig bethdelig Brede og paa 2 à 2 $\frac{1}{2}$ Favnes Dybde, den ene langs med Klitlandet, forbi Haurvig (for- dnu Havnevig, dengang Ringkjøbingernes Vinterhavn), hvilken Tid efter anden er forsandet, den anden op imod Skjernaen, det endnu eksisterende saakaldte Skjernaesdyb, og begge Løbene endtes i det egentlige Dyb mellem Ringkjøbing- og Skjernaens Udløb. Tipperne, Bærnet og de øvrige Enge og Klitter, der nu ligge i den sydlige Ende af Ringkjøbingfjord og trykke Udløbet af Fjorden mod det vestlige Klitland i over en Mils Længde, eksisterede dengang ikke, men i Løbet af dette Aarhundrede blev alt mere og mere Sand ind i Fjorden, og Nymindegab blev Tid efter anden forsat længere imod Syd, indtil det nu danner en ca. 1 $\frac{1}{2}$ Mil lang Strøm eller Kende langsmed Klitlandet, opfyldt med Grunde og kun paa nogle faa hundrede Alens Brede. Forinden disse Grunde begyndte at besværliggjøre Seiladfen, havde Ringkjøbing en meget bethdelig Handel. Dens Veliggenhed ved en dyb Fjord, hvorfra den eneste Udfelling var paa Syllands Bestkøst igjennem Nymindegab, hvorfra man med gunstig Veilighed i 2 Dage kunde seile til hvilken af Europas 3 første Handelsstæder (London, Amsterdam, Hamborg), gjorde,

at den blev Herre over Handelen paa Bestkøsten, hvorfra fornemmelig Uld, Smør, Huder, Skind udførtes over Ringkjøbing. Der opstod derfor ogsaa store Handelshuse i Ringkjøbing, og Kjøbmænd der erhvervede sig bethdelige Formuer, som de tildeels anvendte senere til at købe Fordegodser for, saa flere af dem endte som Godseiere. Paa den Tid, da Grundene i Nymindegab begyndte at besværliggjøre Indseilingen, førte Ringkjøbing en levende Handel paa Holland, og de første Grunde fik derfor Navn af hollandske i Zuidersøen og hedde saaledes endnu Pampuserne, den søndre og den nordre Pampus, hvorpaa der til visse Tider nu kun er et Par Fod Vand.

Nu gaaer Strømmen fra Gabet ikke mere i nogen lige Linie ud i Fjorden, men dreier senere op imod Ost, omgivet paa begge Sider af Grunde, hvorover ingen Fisk vover sig at gaae, indtil den omsider, ligend for Skjernaen, igjennem Skjernaesdybet naaer en Arm af Fjorddybet. Dette lange, smalle Løb fra Fjorddybet igjennem Skjernaesdybet og indtil Udløbet i Gabet er henimod 3 Mile langt, og igjennem dette er det, at Silbestimerne og andre Træffisk skulle vandre for at komme ind i den egentlige Ringkjøbingfjord, og det er let at indsee, at Fiskens Opgang kan forhindres, naar der ei træffes Lovbestemmelser, der indskrænke Fiskernes Raadighed over denne Strøm.

Dette er saaledes Tilfældet ved Nymindegab og, som Udløbet af Ringkjøbingfjord kaldes længere mod Nord og Ost, Skjernaesdybet, og noget lignende er Tilfældet med de Fjordarme, eller Strømme, der forbinde Ringkjøbingfjorden med den nordlige Afdeling af samme, Stabilfjorden, hvor den ene Strøm, under Navn af Bonna, gaaer østen og den anden, under Navn af Sandene, vesten om Holmsland, mellem denne Ø og Klitlandet. Angaaende Fiskeriet i sidstnævnte Strøm har der ogsaa steds været Tvist, idet Fiskerne ved Stabilfjord have meent sig forurettede ved det Fiskeri, som Holmslands og Holmslandsflits Fjordfiskere drev i bemeldte Sande, hvorved Fiskens Opgang forhindredes,